

obsah

úvod	6
pomůcky a materiály	8
techniky	18
projekty	53
papír	54
Přáníčka	55
Jmenovky	57
Krabíčka s víčkem	59
Přívěsky nebo obrázky	61
Krabice na dorty	65
Muchlaný voskovaný papír	68
textil	70
Textilní sáčky	71
Halenka	74
Tričko	76
Kulatá dečka	78
Obrázek na šepsovaném plátně	80
Hedvábný šátek a obrázek	82
další materiály	84
galerie autorky	88
o autorce	96
seznam použité literatury	96

Malování teplým rozpuštěným voskem není technika nová. Ve výtvarném světě je známá pod pojmem enkaustika. Již před 2 000 lety řečtí, římské a egyptští umělci používali pro malbu rozpuštěný včelí vosk, smíchaný s přírodními pigmenty, tvrzený příměsí šelaku a damarové pryskyřice. V muzeích po celém světě jsou uloženy doklady o historii enkaustiky. Obrázky byly malovány na dřevěné desky pravděpodobně štětci nebo špachtlemi, vosková směs se zahřívala v nádobkách nad plamenem vzniklým spalováním uhlí.

Dodnes se k malování používá směs běleho včelího vosku, práškových pigmentů a damarové pryskyřice, která zajišťuje tvrdost a odolnost výrobku proti otěru. Receptura bývá zpravidla výtvarníkovým tajemstvím. Voskové pastelky a další pomůcky pro profesionální i amatérské výtvarníky však lze

zakoupit ve specializovaných prodejnách s výtvarnými potřebami. Zahřátá a rozpuštěná směs vosku s aditivami se nanáší širokými štětci v několika vrstvách na dřevěné desky. Jednotlivé vrstvy se během práce zahřívají a spojují teplem horkovzdušné pistole nebo plamenem propanbutanového hořáku. Povrch se strukturálně upravuje nebo se mezi vrstvy vkládají ozdobné prvky.

V této publikaci se budeme zabývat na výbavu méně náročnými technikami enkaustiky, které jsou určeny pro širokou veřejnost. Zhruba před 20 lety byly vyvinuty lehké, snadno ovladatelné, na nízkou teplotu vyhřívané elektrické přístroje, určené pro rozpouštění a přenášení voskových pastelů nejen na dřevěné desky, ale také na kvalitní vysoce leštěný křídový papír. Rozpuštěné voskové pastelky lze aplikovat i na savý papír,

karton, pergamen, sklo, keramiku, textil, šepsované nebo lakované plátno a další materiály. Enkaustické obrázky se rovněž kombinují nebo dotváří klasickými výtvarnými postupy. Přestože se malování voskem za použití moderních přístrojů od původní technologie liší, název enkaustika zevšeobecněl.

Enkaustika má několik nepopíratelných výhod oproti jiným výtvarným technikám, jako je například olejomalba nebo akvarel. Ty si vyžadují delší dobu schnutí barev či podkladu. Obrázek malovaný rozpuštěnými voskovými pastelkami je hotový v několika sekundách po zchlazení a ztuhnutí vosku. A navíc ho lze donekonečna přetvářet a měnit opakovaným zahříváním, přemísťováním vosku a úpravami detailů. Obrázky se mohou rozstříhat a znovu slepit jako koláž, zdobit

kovovými prášky, útržky papíru, provázky, stužkami, nitěmi a vlákny.

Rozpuštěný vosk lze využít k dekoraci trojrozměrných předmětů, jako jsou krabičky, dózy, sklenice, svíčky, vaječné skořápky a další materiály. Obrázky namalované na křídovém papíru lze přenést na bavlněné plátno, úplet nebo hedvábí a domalovat barvami určenými na textil. Všechny techniky popsané v této publikaci pracují buď s voskovými pastelkami rozpuštěnými na vhodnou teplotu, nebo s přístroji a pomůckami vyvinutými a určenými pro enkaustiku.

Praxí jsem dospěla k závěru, že malovat rozpuštěným teplým voskem může každý, od předškolních dětí po seniory. Na všechny během procvičování technik enkaustiky čekají příjemná překvapení.

Poděkování

Ráda bych poděkovala absolventům kurzů, tvůrčích dílen a enkaustických klubů, které jsem v průběhu několika let měla možnost vést. Ti všichni, každý dle svých předchozích zkušeností a jim daného výtvarného citu, přispěli k novým nápadům, které mne (v průběhu studia technik z knih výtvarníka a šířitele enkaustiky Michaela Bossoma) ani nenapadly.

Také bych ráda poděkovala paní Janě Školaudyové, která mne zasvětila do základních postupů malování na desce a rovněž děkuji své rodině za trpělivost a pochopení.

Autorka

